

RÄTTVIS HANDEL ENLIGT: WORLD FAIR TRADE ORGANIZATION (WFTO)

Rättvist handlade varor från de producenter som följer WFTO:s principer är ofta produkter som har en mer komplicerad tillverkningsprocess, som t.ex. hantverk, accessoarer och interiörartiklar. Dessa produkter säljs mestadels i världsbutiker och har än så länge ingen märkning såsom Fairtrade. Fokus är på att skapa möjligheter för marginaliserade småproducenter.

WFTO - the World Fair Trade Organization

WFTO-märket används i dagsläget inte för att certifiera en produkt, men får användas av företag och organisationer som är medlemmar i WFTO (tidigare IFAT), vilka förbinder sig att följa principerna för rättvis handel. Medlemmarna måste rapportera hur de följer principerna och WFTO gör sedan stickprover där efterlevnaden kontrolleras. Ibland används det engelska uttrycket "Fair Trade" (med stora begynnelsebokstäver och mellanrum). WFTO har drygt 400 medlemmar i 71 olika länder.



WFTO:s 10 principer för Rättvis Handel

Dessa 10 principer ska följas efter bästa förmåga av samtliga aktörer som deltar i rättvis handel. (Utförligare information kring respektive princip finner du i Bilaga).

- 1.** Skapa möjligheter för marginaliserade producenter genom att stötta de fattigaste producentgrupperna.
- 2.** Öppenhet i organisationens struktur och i alla aktiviteter samt en utvecklande dialog mellan alla aktörer inom den rättvisa handeln vad gäller produkter och marknadsföring.
- 3.** Kapacitetsbyggande – stöd till produktutveckling, export och marknadstillträde för producenter.
- 4.** Sprida information, utbilda och genomföra kampanjer för att utbilda och upplysa om rättvis handel.
- 5.** Betalning av ett rättvist pris till producenterna.
- 6.** Jämställdhet, ingen diskriminering och rätt till kollektiv organisering.
- 7.** Goda arbetsförhållanden – se till att producenterna jobbar i en hälsosam och säker miljö.
- 8.** Inget utnyttjande av barn i arbetet – se till att FN:s barnkonvention följs.
- 9.** Miljö - aktivt verka för att göra verksamheter och produktion mer miljövänlig.
- 10.** Långsiktiga handelsförbindelser som baseras på solidaritet, förtroende och ömsesidig respekt och som bidrar till stöd och tillväxt för Rättvis Handel

Rättvis handel är ett samarbete mellan producenter, importörer, butiker och konsumenter. Samarbetet syftar till att förbättra situationen för producenter, öka deras tillgång till marknader och att arbeta för en hållbar utveckling. Rättvis handel ska ge producenter, främst missgynnade småskaliga producenter, möjligheten att förbättra sin levnadsstandard och arbetsförhållanden. De som arbetar med rättvis handel har som mål att verka för social jämlikhet, skydd för miljön och ekonomisk trygghet genom långvariga handelsförbindelser. Dessa mål uppnås dels genom handelssamarbete med producentgrupper i Syd, dels genom ökade medvetenhet kring rättvis handel genom folkbildnings- och kampanjarbete.

Källa: www.rattvishandel.net

ORGANISATIONEN FAIR TRADE ÅTERFÖRSÄLJARNA

Fair Trade Återförsäljarna (tidigare Världsbutikerna för Rättvis Handel) är medlemsorganisationen för världsbutiker och återförsäljare av rättvist handlade varor enligt WFTO i Sverige. En världsbutik är en marknadsplats för hantverk och livsmedel från småskaliga producenter i Afrika, Asien och Latinamerika. Genom försäljning av varor, informationsspridning och opinionsbildning verkar organisationen för en ökad medvetenhet om rättvis handel och en rättvisare global handel. Fair Trade Återförsäljarna är medlemmar i WFTO.

Genom försäljning av varor enligt kriterier för världsbutiker (se nedan), informationsspridning och opinionsbildning verkar Sveriges världsbutiker för en ökad medvetenhet om rättvis handel och en rättvisare global handel. Fair Trade Återförsäljarna arbetar enligt de 10 principer för rättvis handel som det enats kring inom World Fair Trade Organization.



I en världsbutik kan du köpa unikt hantverk av hög kvalitet, spännande matvaror, leksaker, musikinstrument och mycket mer. Varorna kommer från kooperativ, mindre företag och organisationer i Asien, Afrika och Latinamerika. I en världsbutik får du dessutom information om varorna och om människorna som producerat dem. Genom att handla i en världsbutik får du inte bara en bra produkt, din handling bidrar också direkt till att människor får en värdigare inkomst.

En världsbutik drivs i de flesta fall ideellt och är beroende av frivilliga insatser. Varje världsbutik är självständig, men samarbetar i organisationen Fair Trade Återförsäljarna. Logotypen och namnet "världsbutik" garanterar att butiken bedriver rättvis handel. Minst 80 % av omsättningen i en världsbutik måste utgöras av varor som är rättvist producerade och handlade. I Sverige finns det drygt 40 världsbutiker. I Europa, främst inom EU, finns det ca 3000 världsbutiker inom vilka 100 000 människor arbetar.

Medlemskriterier

För att få vara medlem i Organisationen Fair Trade Återförsäljarna måste man uppfylla nedanstående fem kriterier. Detta är en överenskommelse av medlemmarna inom Fair Trade Återförsäljarna. Medlemskriterierna uppdaterades och antogs på föreningens årsmöte 2011-04-09.

1. Medlemmen förbinder sig att genom sitt syfte och sina stadgar, informationsmaterial och aktioner arbeta för WFTO: s principer för rättvis handel.
2. Medlemmens syfte är att arbeta för rättvis handel. Rättvist handlade produkter ska saluföras på det sätt och med den % -fördelning som anges i respektive medlemskategori.
3. Medlemmen strävar efter att vara en bra marknadsplats för producenter och lägger stor vikt vid butikens utseende, varornas presentation samt personalens attityder och kunskaper.
4. Medlemmen informerar allmänheten om sina mål, produktens ursprung, producenterna och världshandeln. Den stödjer aktioner och kampanjer till stöd för en förbättrad situation för producenterna och försöker påverka nationella och internationella politiska beslut i en för producenterna positiv riktning.
5. Medlemmen bör investera sin vinst i rörelsen för rättvis handel.

WFTO:S 10 PRINCIPER FÖR RÄTTVIS HANDEL

World Fair Trade Organization (WFTO) föreskriver 10 principer för rättvis handel som måste följas, efter bästa förmåga, av samtliga aktörer som deltar i rättvis handel. WFTO genomför också kontroller som säkerställer att dessa 10 principer upprätthålls.

1. Skapa möjligheter för marginaliserade producenter

Fattigdomsbekämpning genom handel utgör en viktig del av organisationens mål. Genom att stötta de fattigaste producentgrupperna skapas möjligheter för de marginaliserade producenterna. Det ger dem bland annat möjlighet att gå från fattigdom och osäkerhet vad gäller inkomst till ekonomiskt oberoende och ägande. Handeln stödjer samhällsutvecklingen.

2. Öppenhet och ansvar

Organisationen är öppen i sin struktur, ansvarig inför alla sina intressenter och respekterar känslighet och sekretess vad gäller kommersiell information. För att rättvis handel ska kunna kontrolleras och för att alla berörda ska kunna påverka sin situation är det oerhört viktigt med demokrati och öppenhet. Organisationen finner lämpligt sätt att engagera anställda, medlemmar och producenter i beslutsfattande processer. Organisationen ser till att relevant information ges till alla handelspartners och kommunikationen är öppen inom alla nivåer i leveranskedjan.

3. Kapacitetsbyggande

Kapacitetsbyggande skapas genom att stödja produktutveckling samt export och marknadstillträde för producenter.

4. Sprida information om rättvis handel

Sprida information, utbilda och genomföra kampanjer för att utbilda och upplysa om rättvis handel.

5. Betalning av ett rättvist pris

Ett rättvist pris är det som har överenskommit av samtliga berörda genom dialog och deltagande och som ger rättvis lön till tillverkarna. Där en rättvis handels prisstruktur finns används det som ett minimum. Ett rättvist pris innebär tillhandahållande av en socialt acceptabel ersättning som, av producenten, anses vara rättvis och som tar hänsyn till principen om lika lön för lika arbete för kvinnor och män. Ett rättvist pris är ett pris som täcker produktionskostnader och som räcker för att producenten ska kunna försörja sig själv och sin familj. Rättvis handel stödjer kapacitetsbyggande som krävs för att tillverkare ska kunna fastställa ett rimligt pris.

6. Jämställdhet, ingen diskriminering och rätt till kollektiv organisering

Organisationen får inte utföra diskriminering baserad på ras, kast, nationalitet, religion, funktionshinder, kön, sexuell läggning, fackligt medlemskap, politisk tillhörighet, HIV/Aids, status eller kön vid anställning, ersättning, tillgång till utbildning, befordran, uppsägning eller pensionering.

7. Goda arbetsförhållanden

Goda arbetsförhållanden skapas genom att se till att producenterna jobbar i en hälsosam och säker miljö, förhållandena måste överensstämja med nationella och lokala lagar samt ILO:s konventioner om hälsa och säkerhet.

8. Inget barnarbete eller tvångsarbete

FN:s konvention om barns rättigheter samt nationell och lokal lagstiftning gällande anställning av barn måste följas. Organisationen måste säkerställa att det inte sker något tvångsarbete.

Organisationer som köper rättvist handlade produkter av producentgrupper säkerställer att inget tvångsarbete sker under produktionen och att producenten följer FN:s konvention om barns rättigheter samt nationell och lokal lagstiftning om anställning av barn.

Organisationen ska ge möjligheter för kvinnor och män att utveckla sin kompetens och främjar ansökningar från kvinnor till lediga platser och ledande positioner i organisationen. Organisationen ska ta hänsyn till särskilda hälso- och säkerhetskrav för gravida kvinnor och ammande mödrar. Kvinnor deltar i beslut som rör användningen av förmåner som har sitt ursprung från tillverkningen. Organisationen måste respektera rätten för alla anställda att bilda och ansluta sig till valfri fackförening samt att förhandla kollektivt.

Organisationer för rättvis handel är medvetna om hälsa och säkerhet i de producentgrupper de köper från och försöker öka medvetenheten om detta hos andra samt förbättra deras förhållanden.

9. Miljö

Aktivt verka för att göra verksamheter och produktion mer miljövänlig. Inom rättvis handel ligger fokus främst på den enskilda människan och dess situation men även miljöhänsyn är viktigt. Med miljöhänsyn menas bland annat användning av lokala råvaror, förbud mot olagliga kemikalier och stöd till de som vill ställa om sin produktion till ekologisk.

10. Långsiktiga handelsförbindelser

Långsiktiga handelsförbindelser som baseras på solidaritet, förtroende och ömsesidig respekt och som bidrar till stöd och tillväxt för rättvis handel. Långsiktigt handelssamarbete innebär att man tecknar avtal med producenten på minst ett år där man specificerar hur mycket samt vad man kommer att köpa, vilket skapar en helt annan trygghet.

Källa: www.wfto.com